

Ekonomikas ministrija

Tiesiskā regulējuma par energokopienām aktualitātes Latvijā

Einārs Cilinskis

Rīga, 14.12.2022

Ekonomikas ministrija

Latvijas regulējums energokopienų, elektroenerģijas pašpatēriņa un aktīvo lietotāju atbalstam

- Elektroenerģijas neto uzskaites un neto norēķinu sistēma;
- Aktīvie lietotāji;
- Elektroenerģijas kopīgošana;
- Energokopienas – atjaunojamās enerģijas kopiena un elektroenerģijas energokopiena;

Grozījumi Enerģētikas likumā – energokopienų vispārējs regulējums (stājas spēkā 1.01. 2023 - <https://likumi.lv/ta/id/334150-grozijumi-energetikas-likuma>)

Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā – neto uzskaitē, neto norēķinu sistēma, aktīvie lietotāji, speciāli nosacījumi elektroenerģijas kopienām - <https://www.vestnesis.lv/op/2022/137A.1>

Ekonomikas ministrija

Grozījumi Enerģētikas likumā - energokopienas

- Energokopiena ir tiesību subjekts, kurš nodarbojas ar enerģijas - galvenokārt no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas un cita veida atjaunojamās enerģijas - **ražošanu, tirdzniecību, elektroenerģijas kopīgošanu, patēriņu un uzkrāšanu, pieprasījuma reakcijas pakalpojuma nodrošināšanu, elektrisko transportlīdzekļu uzlādes pakalpojuma, energoefektivitātes pakalpojuma vai citu energopakalpojumu sniegšanu.**
- Energokopienas darbības mērķis ir enerģijas saražošana tās biedriem vai daļu turētājiem, sniedzot ekonomiskus, sabiedriskus un ar vides kvalitātes uzlabošanu saistītus labumus tās biedriem, daļu turētājiem vai teritorijām, kurās tā darbojas. **Energokopienas primārais darbības mērķis nav peļņas gūšana.**

Ekonomikas ministrija

Grozījumi Enerģētikas likumā - energokopienas

- Energokopienas iedala atjaunojamās enerģijas kopienā un elektroenerģijas kopienā, kopiena var atbilst abiem statusiem vienlaicīgi;
- AER kopiena var darboties dažādās jomās, siltumenerģija, energoefektivitātes pakalpojumi, transports, bet tikai izmantojot AER resursus;
- Energokopienas var būt ar dažādu tiesisko statusu – biedrība vai nodibinājums, kapitālsabiedrība, kooperatīvā sabiedrība;
- Energokopienas reģistrēs Būvniecības valsts kontroles birojs;
- EM strādā pie atbalsta programmas energokopienām.

Elektroenerģijas kopīgošana (ETL likums)

- **elektroenerģijas kopīgošana** — aktīvā lietotāja saražotās un sistēmā nodotās elektroenerģijas nodošana citiem galalietotājiem, tajā skaitā aktīvajiem lietotājiem, vai elektroenerģijas energokopienā saražotās un sistēmā nodotās elektroenerģijas nodošana elektroenerģijas energokopienas biedriem vai daļu turētājiem;
- Elektroenerģijas kopīgošana notiek viena tirdzniecības intervāla ietvaros. Tūlītēji nepatērētā elektroenerģija nav uzkrājama kopīgošanai citā tirdzniecības intervālā, bet ir pārdodama elektroenerģijas tirgotājam par vienošanās cenu.
- Elektroenerģijas kopīgošanas nosacījumus un kārtību, kārtību, kādā īstenojama informācijas apmaiņa starp tirgus dalībniekiem un sistēmas operatoriem, līgumā starp elektroenerģijas energokopieni vai no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas aktīvajiem lietotājiem, kas rīkojas kopīgi, un elektroenerģijas tirgotāju ietveramo informāciju nosaka Ministru kabinets.

NETO sistēmu salīdzinājums

NETO <u>uzskaites</u> sistēma (darbojās arī līdz šim)	NETO <u>norēķinu</u> sistēma (ieviesta papildus ar ETL grozījumiem)
<u>Uzskaita nodotās elektroenerģijas kilovatstundas</u>	<u>Uzskaita nodotās elektroenerģijas vērtību</u>
Tikai mājsaimniecībām	Mājsaimniecībām un juridiskajām personām
11,1 kW jaudas ierobežojums	50 kW jaudas ierobežojums (* <i>piedāvāts, saskaņošanas procesā</i>)
Tikai vienā objektā	Vairākos objektos (attālinātais pašpatēriņš)
Uzkrājuma veidošanas perioda ierobežojums no 1.marta līdz nākamā gada februāra beigām	Nav uzkrājuma veidošanas perioda ierobežojuma
Nodrošina sadales sistēmas operators	Nodrošina elektroenerģijas tirgotājs

Ekonomikas ministrija

Atjaunojamo energoresursu enerģijas veicināšana – saules enerģija u.c. AER elektroenerģija

Atbalsta veids: kombinētais finanšu instruments

- Sasniedzamie rezultāti programmas līmenī:
 - Atjaunojamo energoresursu enerģijas papildu ražošanas jauda (saules enerģija u.c. AER elektroenerģija) 13 megavati
- Attiecināmās izmaksas:
 - Saules elektroenerģijas ražošanas iekārtu, akumulācijas iekārtu un ar to darbību saistīto viedo risinājumu uzstādīšana;
 - Kompetences un kapacitātes celšana atjaunojamo energoresursu un gaisa piesārņojuma jautājumos (izglītoti/sagatavoti projekta rakstītāji, ekspertu pieejamība, projektu vadītāji).

Mērķa auditorija: elektroenerģijas ražošanas komersanti, pašvaldības, elektroenerģijas energokopienas un mājsaimniecības (var mainīties, ņemot vērā citas atbalsta programmas)

Finansējums: 23 490 000 EUR

- Indikatīvi pasākuma ietvaros atbalsta subsīdijas ekvivalents sastādīs 30% no projekta kopējā attiecināmā finansējuma

Atbalsta sniedzējs: Altum

Statuss: pieejams 2023. gadā

Ekonomikas ministrija

Modernizācijas fonds – prioritātes līdz 2025. gadam

- atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšana energokopienās un daudzdzīvokļu ēkās, tai skaitā atbalsts pašvaldību energokopienu un saistītās infrastruktūras izveidei – VARAM piedāvātā šākotnējā redakcija;
- atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšana energokopienās un no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas aktīvajiem lietotājiem, kas rīkojas kopīgi daudzdzīvokļu ēkās, tai skaitā atbalsts energokopienu un saistītās infrastruktūras izveidei – mana piedāvātā redakcija;

Ekonomikas ministrija

Ministru kabineta noteikumi

- Prasības energokopienai un tās reģistrācijas notikumi – sākotnējais projekts;
- Grozījumi Elektroenerģijas un tirdzniecības noteikumos (attiecībā par energokopienām – nav uzsākts);
- Atbalsta programmas un valsts atbalsta regulējums;

Ekonomikas ministrija

EK atbalsta programmas

Rural Energy Communities Advisory Hub https://rural-energy-community-hub.ec.europa.eu/index_en

Energy Communities Repository https://energy-communities-repository.ec.europa.eu/index_en

Abos – pieteikumi tehniskai palīdzībai līdz gada beigām.

Ekonomikas ministrija

Kopsavilkums

- 2022. gadā un 2023. gada sākumā plānots pabeigt MK noteikumu izstrādi (neto uzskaitē un norēķinu sistēma, energokopienų reģistrēšana, elektroenerģijas kopīgošana, valsts atbalsts)
- tiks definēti nepieciešamie atbalsta pasākumi un finansiālais pamats energokopienų darbībai primāri saules enerģijas jomā;
- Papildus tiks meklēti citi investīciju resursi energokopienų atbalstam (modernizācijas fonds);
- Tiks turpināti dažādi projekti un semināri iesaistītajām pusēm un interesentiem, tajā skaitā izmantojot ES atbalsta programmas energokopienām. Ja ir konkrēta interese par energokopienų veidošanu vai atbalsta programmu kontaktēt Einars.Cilinskis@em.gov.lv

Ekonomikas ministrija

Paldies par uzmanību!

Einars Cilinskis Einars.Cilinskis@em.gov.lv